

Code of Conduct

EETTINEN OHJEISTUS



SISÄLLYSLUETTELO

Johdanto	3
Määritelmät ja käsitteet	5
Vertaistoiminta	11
Häirintäyhdyshenkilöt ja muu toiminta	14
Sosiaalinen media ja verkkohäirintä	18
Esteettömyys	19
Alkoholi ja laittomat päihteet	21
Viestintä	22
Toiminnan sisältö	24

ROTKOn Code of Conduct, eli eettinen ohjeistus, on toimintaopas Opiskelijakunta ROTKOn sekä Lapin AMKin tuutoreiden toimintaan liittyen. Code of Conductin tarkoitus on toimia ohjenuorana tukemassa toimintaa, osallisuutta ja mahdollisten epäkohtien ratkaisua. Code of Conduct koskee kaikkia ROTKOn toimijoita, kaikkia ROTKOn toimintaan osallistuvia sekä tuutoreita. Code of Conductia sovelletaan ROTKOn toiminnan ja tuutortoiminnan yhteydessä jatkuvasti.

Code of Conduct on osa ROTKOn toimintaa ja arvoja. Sen tarkoituksena on luoda eettiset raamit toiminnalle, antaa selkeät ohjeistukset ongelmatilanteiden ratkaisemista varten sekä luoda ympäristö, jossa jokainen voi kokea olevansa yhtä arvokas ja tervetullut mukaan. Tuutortoiminnan osalta Code of Conduct on lisäksi omalta osaltaan ohjaamassa tuutoreiden eettistä toimintaa tarkemmin tuutoroinnin näkökulmasta.

Yhteiset pelisäännöt ovat tärkeässä roolissa takaamassa kaikkien toimintaan osallistuvien henkilöiden viihtyvyyttä, turvallisuutta ja tasa-arvoa. Code of Conductin taustalla on Suomen lainsäädäntöä, mikä luo tiukimmat raamit toimintaan.

“Ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.” Perustuslaki, 6§. 5.11.2025.

“Ketään ei saa syrjiä iän, alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Syrjintä on kielletty riippumatta siitä, perustuuko se henkilöä itseään vai jotakuta toista koskevaan tosiseikkaan tai oletukseen.

Välittömän ja välillisen syrjinnän lisäksi tässä laissa tarkoitettua syrjintää on häirintä, kohtuullisten mukautusten epääminen sekä ohje tai käsky syrjiä.” Yhdenvertaisuuslaki, 8§. 5.11.2025.

“Välitön ja välillinen syrjintä sukupuolen perusteella on kielletty.” Laki miesten ja naisten välisestä tasa-arvosta, 7§. 5.11.2025.

MÄÄRITELMÄT JA KÄSITTEET 5

Jokainen ihminen on ainutlaatuinen yksilö ja näin ollen jokainen kokee häirinnän omalla tavallaan. Se mikä toiselle on päivän hauskin vitsi, voi olla toiselle viikon hirvein heitto.

Häirinnästä, syrjinnästä ja epäasiallisesta käytöksestä puhutaan helposti synonyymein. Teoilla on kuitenkin ominaispiirteensä.

Häirintää on esimerkiksi pelottelu, väheksyvät ja pilkkaavat puheet, vihjailevat ja ilkeät viestit, aseman tai maineen kyseenalaistaminen tai toistuva uhkailu. Myös seksuaalinen häirintä on häirintää. [Työsuojelu.fi](https://tyosuojelu.fi) 5.11.2025.

Syrjintää on henkilön kohtelu toisia huonommin johonkin hänen henkilökohtaiseen ominaisuuteen perustuen. Syrjintä voi olla välitöntä, välillistä tai kohtuullisten mukautusten epäämistä. Myös häirintä sekä käsky tai ohje syrjiä on syrjintää. Syrjintään voi syyllistyä myös olettaman vuoksi. Moniperustaisessa syrjinnässä henkilö joutuu syrjityksi useammalla kuin yhdellä syrjintäperusteella. [Yhdenvertaisuusvaltuutettu](#) 6.11.2025.

Epäasiallista kohtelua on esimerkiksi nimittely, vähättely, epäasiallinen arvostelu, huomiotta jättäminen, syrjiminen, ahdistelu tai fyysisen koskemattomuuden loukkaaminen. [Työsuhdejuristit](#) 6.11.2025.

Seksuaalinen häirintä on sanallista, sanatonta tai fyysistä, luonteeltaan seksuaalista ei-toivottua käytöstä, jolla tarkoituksellisesti tai tosiasiallisesti loukataan henkilön fyysistä tai henkistä koskemattomuutta erityisesti luomalla uhkaava, halventava, nöyryyttävä, ahdistava tai vihamielinen ilmapiiri. Se voi ilmetä esimerkiksi sukupuolisesti vihjailevina ilmeinä tai eleinä, härskeinä puheina, kaksimielisinä vitseinä, pukeutumista tai vartaloa koskevinä kommentteina, fyysisenä kosketteluna, sukupuolista kanssakäymistä koskevinä vaatimuksina tai ehdotuksina tai seksuaalisesti värittyneenä yhteydenpitona. Tasa-arvovaltuutettu 6.11.2025.

Seksuaalinen ahdistelu on rikos mikä sisältää seksuaalista häirintää. Se tarkoittaa tekoa, millä loukataan seksuaalista itsemääräämisoikeutta, ja voi olla fyysinen, sellaiseen rinnastuva tai jokin muu teko. Seksuaalinen ahdistelu voi olla myös itsensä paljastamista, kuvan ottamista tai kuvan tai viestin esittämistä tai lähettämistä. Naisten linja 6.11.2025.

Seksistinen vihapuhe on yksi häirinnän muoto ja rikos. Se tarkoittaa loukkaavaa ilmaisuja tai puhetta, jolla levitetään, oikeutetaan tai lietsotaan sukupuoleen perustuvaa vihaa. Seksistisen vihapuheen tarkoituksena on vähätellä toisen taitoja ja mielipiteitä ja nöyryyttää saaden tämän tuntemaan haavoittuvuutta ja pelkoa. Naisten linja 6.11.2025.

Ableismi - Tarkoittaa yhteiskunnassamme vallitsevaa normia vammattomuudesta, minkä seurauksena vammaisuus määrittyy ei-normaaliksi ja aiheuttaa vammaisia ihmisiä kohtaan kohdistuvaa syrjintää. Se näkyy asenteissa ja suhtautumisessa heitä kohtaan, esimerkiksi kyseenalaistaen heidän pätevyyttään. Opetushallitus 6.11.2025.

Aggressio - Tarkoittaa tunnetta, mikä ei ole teko. Sen taustalla olevia tunteita voi olla esimerkiksi pettymystä, ahdistusta, mustasukkaisuutta, häpeää tai toivottomuutta. Mielenterveystalo.fi 6.11.2025.

Esteettömyys - Tarkoittaa rakennetun ympäristön suunnitteluun, toteuttamiseen ja kunnossapitoon liittyvää ihmisten moninaisuuden huomioimista. Se on osa yhdenvertaisuutta ja se merkitsee laatua sekä turvallisuutta. Kyseessä ei ole vain liikkumisen esteettömyyteen liittyvät tekijät. Esteettömyys huomioi myös kommunikation, kuulemiseen, näkemiseen sekä ymmärtämiseen liittyvät asiat. Invalidiliitto 6.11.2025.

Inklusiivisuus - Tarkoittaa toimintatapaa, mikä on syrjimätön ja yhdenvertainen sekä mukaan ottava ja kaikkia osallistava. Inklusiivisuus ja monimuotoisuus liittyvät vahvasti toisiinsa. Työterveyslaitos 6.11.2025.

Mikroaggressio - Tarkoittaa tahallista tai tahatonta tekoa tai kommenttia, millä vahvistetaan ja ylläpidetään rasistisia tai jollain muulla tavalla syrjiviä stereotypioita samalla toiseuttaen. Harmittomaksi tarkoitettu kommentti tai kysymys voi olla loukkaava ja kasautuva sen kohteeksi joutuvalle. Yhdenvertaisuusvaltuutettu 6.11.2025.

Monimuotoisuus - Tarkoittaa ihmisten keskinäistä erilaisuutta esimerkiksi iän, kielen, sukupuolen, kansallisen tai etnisen taustan, terveydentilan, vakaumuksen, perhetilanteen, työkyvyn, koulutustaustan, neurodiversiteetin tai arvojen osalta. Se tarkoittaa myös erilaisuudesta muodostuvaa kokonaisuutta. Työturvallisuuskeskus 6.11.2025.

Moninaisuus - Tarkoittaa ihmisten välillä ilmeneviä samankaltaisuuksia ja eroja, minkä myötä jokaisen yksilöllinen identiteetti ja kokemukset muovautuvat. Se ilmenee ulkoisten tekijöiden lisäksi syvällisemmin ajattelutavoissa ja persoonallisuudessa. Moninaisuus huomioi näkymätömät piirteet ja sen vuoksi se eroaa monimuotoisuudesta, mikä usein viittaa mitattaviin ja näkyviin eroavaisuuksiin ihmisten välillä. Oppiko akatemia 6.11.2025.

Rasismi - Tarkoittaa esimerkiksi ihonvärin, kulttuurin, uskonnon, kansalaisuuden, etnisen alkuperän tai äidinkielen perusteella tietyn ihmisryhmän alempiarvoiseksi arvottamista kuin muiden ihmisryhmien. Rasismiin usein kuuluu oman ryhmän parempana pitäminen verrattuna toisten ryhmiin. Punainen risti 6.11.2025.

Saavutettavuus - Tarkoittaa esimerkiksi viestinnän, palveluiden ja verkkosivujen toteuttamista niin, että ne ovat kaikille sopivia. Siihen kuuluu myös ilmapiiri ja asenteet, mitkä huomioivat ihmisten moninaisuuden. Saavutettavuus viittaa aineettomaan ympäristöön, kuten palveluihin, tietoon, verkkosivuihin ja asenteisiin. Invalidiliitto 6.11.2025.

Stereotypia - Tarkoittaa ryhmää tai tietyn ryhmän yksilöä yleistävää mielipidettä. Se voi olla kielteinen tai myönteinen, mutta sen seurauksena henkilö nähdään yksipuolisesti minkä vuoksi hän ei saa yhdenvertaista kohtelua. Stereotypia voi altistaa vihapuheelle, kiusaamiselle ja rasismille. Mannerheimin lastensuojeluliitto 6.11.2025.

Tasa-arvo - Tarkoittaa ihmisten välistä, yhtäläistä arvoa yksilöinä. Se viittaa Suomessa erityisesti sukupuolten väliseen tasa-arvoon. Seta 6.11.2025.

Toiseuttaminen - Tarkoittaa prosessia missä tiettyjä ihmisryhmiä tai yksilöitä pidetään normista poikkeavina esimerkiksi sukupuolen, ihonvärin, uskonnon, terveydentilan, kielen tai seksuaalisen suuntautumisen vuoksi. Toiseuttamisessa yleensä nähdään "toinen" alempiarvoisena. Opetushallitus 6.11.2025.

Vähemmistöstressi - Tarkoittaa sellaista kuormitusta, mikä aiheutuu omaa vähemmistöä koskevien ennakkoluulojen kohtaamisesta. Mielenterveystalo.fi 6.11.2025.

Yhdenvertaisuus - Tarkoittaa Suomen perustuslakiin perustuvaa perusoikeutta, missä ihmiset ovat samanarvoisia keskenään riippumatta esimerkiksi uskonnosta, vammaisuudesta, iästä, sukupuolesta, kansallisesta tai etnisestä alkuperästä, kielestä, ihonväristä tai seksuaalisesta suuntautumisesta. Yhdenvertaisuus.fi 6.11.2025.

Vertaisohjaus eli tuutorointi on vertaisen opiskelijan antamaa ohjausta ja tukea muille opiskelijoille. Tuutorina pääsee toimimaan luottamustehtävässä, jossa pystyy omalta osaltaan edistämään positiivista ilmapiiriä, auttamaan uusia opiskelijoita ryhmäytymään ja löytämään paikkansa korkeakouluyhteisössä, vahvistamaan jatkavien opiskelijoiden yhteisöllisyyttä sekä edustamaan Lapin AMKia erinäisissä tilaisuuksissa ja tapahtumissa.

Tuutorina opiskelija toimii vastuullisessa tehtävässä, mitä varten hänen tulee käydä koulutus. Tuutorit ovat tiimissään työyhteisön jäseniä, ja heiltä odotetaan ammattimaista otetta tuutorointiin. Heiltä odotetaan myös samankaltaisten pelisääntöjen noudattamista kuin työyhteisöissä. Tuutorit saavat koulutuksen myötä valmiudet toimia erilaisissa tilanteissa. Tuutoreiden tulee osata esimerkiksi huomioida opiskelijoiden erilaiset taustat, ominaisuudet ja tarpeet, toimia eettisesti oikein ja tietää miten toimia huolen herätessä.

Tuutorin roolia vaikuttajapersoonana voi verrata jopa opettajiin. Tuutoreiden sanomisia kuunnellaan tarkkaan. Sen vuoksi on tärkeää, että tuutori harkitsee etukäteen millaisen kuvan hän antaa itsestään, Lapin AMKista ja sen henkilökunnasta sekä opiskelusta.

Jokaiselle opiskelijalle tulee antaa mahdollisuus muodostaa oma käsitys ja mielipide asioista. Tuutorin tulee pitäytyä oikeassa tiedossa, eikä levittää huhupuheita. Tuutorin tulee myös kohdella kaikkia tuutoroitavia opiskelijoita yhdenvertaisesti, tasapuolisesti ja oikeudenmukaisesti.

Uudet opiskelijat saattavat luottaa tuutoriin toisia opiskelijoita enemmän, ja näin ollen päästää hänet henkisesti tai fyysisesti lähemmäs itseään kuin normaalisti. Tuutorin on äärimmäisen tärkeä tiedostaa tämä, ja varmistaa se ettei hänen olemus, eleet, teot tai sanat ole tulkittavissa häirinnäksi missään tilanteessa. Tuutorin tulee kiinnittää erityistä huomiota siihen, millaisessa vuorovaikutuksessa hän on erilaisissa sosiaalisissa tilanteissa tuutoroitaviin opiskelijoihin. Kaikessa tuutoroinnissa tulee muistaa hienovaraisuus ja vaitiolovelvollisuus. Asioista ei saa puhua eteenpäin ilman asianomaisen lupaa. Vaitiolovelvollisuus jatkuu myös tuutorointitehtävän päättymisen jälkeen.

Tuutorin roolista kertoo koululta saatava tuutorivaatetus ja muut mahdolliset asusteet. Tuutoreille voidaan antaa esimerkiksi huppari ja t-paita vastuurolista kertomaan. Tuutorivaatetus ja asusteet päällä tuutorin toiminta on verrattavissa työyhteisössä työskentelyyn ja kyseinen vaatetus ja mahdolliset asusteet ovat verrattavissa työvaatteisiin.

Tuutorit järjestävät tapahtumia, mitkä mahdollistavat alkoholittoman osallistumisen. Tuutortunteja ei saa kerätä tapahtumasta, missä tuutori nauttii alkoholia. Alkoholia ei saa nauttia tuutorvaatetus ja muut mahdolliset asusteet päällä, eikä ne päällä saa mennä baariin tai muuhun vastaavaan anniskeluravintolaan.

Vaikka tuutorit opitaan tunnistamaan ensisijaisesti tuutorvaatetuksesta ja muista mahdollisista asusteista, on tuutorin tärkeää muistaa se, että hän on yhä tuutori ilman niitä. Jos tuutori kohtaa tuutoroitavan opiskelijan siviilivaatteet päällään, on hänen hyvä silti muistaa tuutoroinnin ammattimainen ote.

On erittäin tärkeää, että uusille opiskelijoille kerrotaan tuutoreiden toimesta lukukauden alussa tuutoreiden roolista, vastuista, velvollisuuksista ja tehtävistä.

Tuutoroitaville tulee kertoa myös se, miten opiskelijat voivat erottaa sen milloin tuutori toimii varsinaisesti tuutorina ja milloin hän on tuutori vapaa-ajallaan. On myös suositeltavaa tuoda ilmi, mikäli tuutortiimissä on toisensa poikkeuksellisen hyvin tai pitkältä ajalta tuntevia ihmisiä, joiden keskinäinen kommunikaatio saattaa olla poikkeuksellisen tuttavallista. Avoin keskustelu voi vähentää väärinkäsitysten muodostumista ja selkeyttää tuutorin tehtävää kaikille osapuolille.

HÄIRINTÄYHDYSHENKILÖT 14

JA MUU TOIMINTA

Jokaisella on oikeus turvalliseen, häirinnästä, syrjinnästä ja muusta epäasiallisesta kohtelusta vapaaseen ympäristöön. Tämä koskee myös Lapin AMKia.

Häirintäyhdyshenkilö on tukihenkilö, kenen puoleen voi kääntyä mikäli kohtaa itse häirintää, syrjintää tai muuta epäasiallista kohtelua, tai todistaa sellaista tilannetta missä joku toinen henkilö joutuu kohtaamaan kyseistä käytöstä. Yhteyttä voi ottaa sekä opiskelijoiden että opiskelijan ja henkilöstöön kuuluvan henkilön välisiin tilanteisiin liittyen. Häirintäyhdyshenkilöt nimetään ROTKOn toimijoista.

Häirintätilanteisiin kuuluu häirinnän lisäksi myös syrjintä, kiusaaminen ja muu epäasiallinen käytös. Mikäli asiassa on syytä epäillä rikosta, ohjaa häirintäyhdyshenkilö tekemään asiasta rikosilmoituksen.

Opintoihin liittyvien epäkohtien selvittämiseen ROTKOlla on oma edunvalvontaprosessi. Voit tutustua opintoihin liittyvään edunvalvontamalliin täältä.

Häirintäyhdyshenkilön vastuuseen kuuluu erinäisiä mahdollisia tehtäviä.

Häirintäyhdyshenkilön tehtävänä on:

- Kuunnella tuomitsematta
- Ohjata ja neuvoa häirintää, syrjintää tai muuta epäasiallista kohtelua kohdannutta tai todistanutta henkilöä
- Toteuttaa yhdessä sovittuja toimenpiteitä asian ratkaisemiseksi
- Olla tukihenkilönä mukana keskustelussa, minkä eri toimijataho järjestää

Mahdollisista jatkotoimenpiteistä sovitaan aina yhdessä asiasta ilmoittaneen kanssa. Häirintäyhdyshenkilö toimii luottamuksen arvoisesti ja ihmisiä kunnioittaen.

Häirintäyhdyshenkilö voi tilanteesta riippuen:

- Käydä keskustelun tapahtuneesta ilmoittajan kanssa joko viestitse, puhelimitse, etäyhteydellä tai kasvotusten läsnä
- Ottaa yhteyttä häirinnästä syytettyyn henkilöön ja keskustella hänen kanssa
- Järjestää käsiteltävän tilanteen eri osapuolille yhteisen tapaamisen jossa he voivat keskustella asiasta
 - Häirintäyhdyshenkilö voi niin toivottaessa olla mukana tapaamisessa

- Neuvoa ja ohjata olemaan yhteydessä eri toimijoiden tarjoamiin tukipalveluihin
- Neuvoa ja ohjata tekemään tapahtuneesta rikosilmoituksen
- Konsultoida eri toimijoita
- Koota ryhmä eri toimijoista selvittämään tilannetta ja päättämään mahdollisista toimenpiteistä tarvittaessa

Häirintäyhdyshenkilötoiminnan tarkoituksena on mahdollistaa matalan kynnyksen yhteydenottokanava häirintää itse kokeneille tai sitä todistaneille.

Häirintäyhdyshenkilö on apuna:

- Jotta asian kanssa ei tarvitse jäädä yksin
- Jotta asiaan saa apua niin halutessaan
- Jotta joku kertoo mitä vaihtoehtoja tilanteen selvittelyyn on
- Jotta joku on tarvittaessa tukena
- Jotta joku tarvittaessa ohjaa eteenpäin toiselle taholle
- Jotta joku varmistaa, että asia saadaan käsiteltyä

Häirintäyhdyshenkilöt käyvät koulutuksen toimen alussa ja tarvittaessa päivittävät osaamistaan lisäkoulutuksilla.

Tapahtumien yhteydessä toimivan häirintäyhdyshenkilön tulee olla nauttimatta alkoholia.

Häirintäyhdyshenkilöön voi ottaa yhteyttä kasvotusten, viestitse tai jossain tapauksissa myös puhelimitse. Yhteystiedot löytyvät ROTKOn nettisivuilta ja tapahtumamainosten yhteydestä.

Lapin AMK on laatinut ohjeistuksen häirinnän ja epäasiallisen kohtelun tilanteisiin. Opiskelija voi valintansa mukaan tehdä virallisen häirintäilmoituksen ohjeistuksen mukaisesti, milloin asia selvitetään koulun prosessin mukaan. Häirintäyhdyshenkilö voi ilmoittajan niin halutessa olla mukana prosessissa tukihenkilönä tai keskusteluapuna.

Lapin AMK on laatinut yhteistyössä ROTKOn kanssa turvallisemman tilan periaatteet. Kyseisiä periaatteita noudatetaan myös Opiskelijakunta ROTKOn toiminnan ja tuutortoiminnan yhteydessä.

SOSIAALINEN MEDIA JA VERKKOHÄIRINTÄ

18

*Code of Conduct ja turvallisemman tilan periaatteet
pätevät myös virtuaalisessa ympäristössä.*

Verkkohäirintä on verkkoympäristössä tapahtuvaa häiritsevää ja haitallista toimintaa. Sitä voi ilmetä esimerkiksi sosiaalisen median alustoilla. Verkkohäirintä voi ilmetä esimerkiksi feikkiprofiilien luomisena, uhkaavina viesteinä tai kommentteina, henkilökohtaisten tietojen tai kuvien levittämisenä tai maalittamisena. Verkkohäirinnän muodot voivat täyttää rikoksen tunnusmerkistön. Tekotavasta riippuen kyseessä voi olla esimerkiksi identiteettivarkaus, vaino, kunnianloukkaus tai yksityiselämää loukkaava tiedon levittäminen.
Rikosuhripäivystys 7.11.2025.

Myös sosiaalisessa mediassa on tärkeää muistaa käytöstavat. Mikäli toisesta henkilöstä otettua kuvaa halutaan hyödyntää meemikäytössä, tulee kuvassa esiintyvältä henkilöltä kysyä lupa kuvan muokkaukseen.

Esteettömyys on ihmisoikeus, ei mikään hieno lisäpalvelu.

Esteettömyyteen kuuluvat liikkumiseen liittyvien tekijöiden lisäksi myös kommunikaatioon, näkemiseen, kuulemiseen ja ymmärtämiseen liittyvät näkökulmat. Esteettömyys tarkoittaa laatua ja turvallisuutta, sekä ajattelutapaa, oikeaa asennetta ja erilaisuuden huomioimista. Osalle ihmisistä esteetön ympäristö on välttämättömyys.

Invalidiliitto 7.11.2025.

Tapahtumaa suunniteltaessa on tärkeää tarkistaa onko tapahtumaa varten suunniteltu tila esteetön. Tilan esteettömyydestä tai esteellisyydestä tulee viestiä selkeästi tapahtumainfon yhteydessä. Lisäksi on hyvä ilmoittaa keneltä voi tiedustella tarkempaa informaatiota asiaan liittyen. Mikäli tapahtumaan ilmoittaudutaan lomakkeen avulla, on lomakkeeseen hyvä lisätä kohta, missä osallistuja voi halutessaan ilmoittaa sellaisista asioista, mistä järjestäjän on hyvä olla tietoinen.

Kaikki vammat tai erityistarpeet eivät ole päällepäin näkyviä. Näkymättömien vammojen auringonkukka (Hidden Disabilities Sunflower) on merkki sellaisista kantajansa avun ja tuen tarpeista, mitkä eivät ole välttämättä päältäpäin nähtävissä. Tukiviesti 7.11.2025. Kyseessä on kirkkaanvihreä auringonkukkaa sisältävä kaulanauha. Hidden Disabilities Sunflower -ohjelman

avulla tavoitellaan inklusion edistämistä ja erilaisiin toimintarajoitteisiin liittyvää ymmärrystä. CP-liitto 7.11.2025.

Opiskelijakunta ROTKOn toiminnassa ja tapahtumissa sekä tuutoroinnissa tulee tiedostaa esteettömyyden tärkeyden ja roolin merkitykset tasa-arvoisten mahdollisuuksien mahdollistamisessa. Kaikessa toiminnassa ja tapahtumien järjestämisessä tulee pyrkiä edistämään esteettömyyttä parhaan mahdollisen kyvyn mukaan. Myös näkymättömien vammojen ja erityistarpeiden merkitys huomioidaan ja auringonkukkanauha tunnistetaan toiminnan yhteydessä. Esteettömyys ei ole kuormittava lisä, vaan siihen suhtaudutaan positiivisesti ja optimistisesti.

ALKOHOLI JA LAITTOMAT PÄIHTEET

21

Suomalainen alkoholikulttuuri voi ajoittain olla painostava, erityisesti niille henkilöille, jotka eivät käytä alkoholia.

Alkoholin nauttiminen on jokaisen oma henkilökohtainen valinta. Sitä valintaa ei tule kenenkään arvostella tai ihmetellä. Vilpittömäksi tarkoitettu kysymys saattaa asettaa henkilön ikävään asemaan, missä hän joko joutuu kieltäytymään vastaamasta tai kertomaan sellaisen asian, mitä ei välttämättä haluaisi jakaa. Alkoholin vaikutuksen alaisena henkilö saattaa sortua ylilyönteihin tai päätyä kokemaan noloja tilanteita. Humalatila ei poista yksilön vastuuta omasta käytöksestään, eikä ole oikeutus huonolle käytökselle. On aina syytä muistaa, että jokainen on vastuussa itse omasta käytöksestään.

Laittomat päihteet eivät kuulu Lapin AMKiin eikä korkeakouluyhteisöön. Mikäli tapahtuman järjestäjillä on syytä epäillä, että tapahtumassa pidetään hallussa, käytetään tai jaetaan laittomia päihteitä, on järjestäjillä oikeus ilmoittaa asiasta vihje poliisille ja poistaa henkilö tapahtumasta. Mikäli korkeakouluyhteisön toimijoilla on syytä epäillä laittomien päihteiden hallussapitoa, käyttöä tai jakamista korkeakouluyhteisössä, on heillä oikeus ilmoittaa asiasta vihje poliisille ja ilmoittaa asiasta muille tarvittaville henkilöille.

Internetissä tapahtuvasta sanallisesta ja kuvallisesta viestinnästä tulee helposti haastavaa.

ROTKOn toiminnasta sekä tapahtumista samoin kuin tuutoroinnista viestitään usein sosiaalisessa mediassa. Sanallinen ja kuvallinen viestintä voi olla vaikeaa. Sen myötä saattaa syntyä tilanteita, joissa viestinnän tarkoitusta on vaikea ymmärtää. Sen seurauksena viestinnässä saatetaan kohdata tulkintaeroja tai jopa tahattomasti loukata, syrjiä tai häiritä. Kaikessa viestinnässä tulee muistaa hyvän maun rajat.

Eettinen ja vastuullinen viestintä toiminnasta lisää luotettavuutta samalla kun saavutettava viestintä tukee ja edistää yhdenvertaisuutta.

Eettisessä viestinnässä otamme huomioon:

- Avoimen viestintäkulttuurin edistämisen
 - Mielenpitojen ja näkemysten erottamisen tosiasioista
 - Tiedon oikeellisuuden
 - Virheellisen tiedon korjaamisen
 - Viestinnän haasteiden tunnistamisen
 - Kunnioittavien kohtaamisten ja rakentavan keskustelukulttuurin edistämisen
 - Kulttuurien monimuotoisuuden erilaisine tarpeineen
- Viestinnän eettinen neuvosto 7.11.2025.

Selkeäkielisessä viestinnässä otamme huomioon:

- Tavanomaisen ja helposti ymmärrettävän sanaston
- Termien aukikirjoittamisen ja selittämisen
- Selkeän kielen ja selkokielen eron Saavutettavasti.fi 7.11.2025.

Värit ja kontrastit huomioivassa viestinnässä otamme huomioon:

- Tiedon ilmoittamisen muutenkin kuin vain värin avulla
- Tekstin ja taustan välisen riittävän ison kontrastin Saavutettavasti.fi 7.11.2025.

Lapin AMKissa on useita eri kansalaisuuksia ja taustoja edustavia ihmisiä. He omaavat toisistaan poikkeavia mielipiteitä, identiteettejä ja ideologioita.

Monenkirjavan ihmisjoukon kokoontuessa yhteen teoissa, sanoissa ja puheissa voi ilmetä häirintää ja syrjintää huomaamattakin. Ensimmäinen askel syrjimättömään ja häirinnästä vapaaseen ympäristöön on jokaisen yksilön sekä hänen mielipiteen ja ilmaisun kunnioittaminen.

Alta löydät listan, minkä avulla voit(te) arvioida toimintaanne ja löytää mahdollisia kehityskohteita esteettömyyden, saavutettavuuden ja inklusiivisuuden parantamiseksi.

- Onko järjestämänne toiminta, tapahtumat tai tilaisuudet avoimia kaikille?
 - Jos ei, onko toiminnan rajaamiselle perusteltu syy?
- Onko toimintaan osallistuminen mahdollista sukupuolesta riippumatta?
- Onko toimintaympäristönne turvallisempi tila sateenkaareville ihmisille?
- Onko esteettömyys huomioitu toiminnassa?
- Pystyttekö toiminnassa huomioimaan ihmisten yksilöllisiä erityistarpeita?
- Voiko toimintaan osallistua kielestä, uskonnosta tai kulttuurista riippumatta?

- Huomioidaanko kaksi- tai monikielisyys toiminnassanne?
- Näkyykö opiskelijayhteisön moninaisuus toiminnassanne?

Mitä useampaan kysymykseen pystyt(te) vastamaan kyllä, sitä paremmalla tolalla toimintanne esteettömyys, saavutettavuus ja inklusiivisuus on!

Yhdenvertainen, tasa-arvoinen ja syrjimätön yhteisö vaatii jokaisen panosta sen eteen. Yhdessä saamme luotua paremman, turvallisemman ja osallistavamman yhteisön meille kaikille!